

# Kravið um at avmarka rækjuveiðina við Svalbard ikki vísindalig grundað

Atkvøða nóg nógvir tingmenn ímóti sáttmálanum við Noreg, mugu samráðingarnar takast upp aftur av nýggjum

Noregssáttmálin hevur fingið serligan áhuga. Vit hava sæð úttalið frá formanninum í Felagnum Rækjuskip og frá veiðumonnum. Teir finnast harðliga at manngongdini. Hvarjar viðmerkingar hevur tú til hesar samráðingar?

— Tað hevur stóran týdning at hava so góðan sáttmála við Noreg sum gjørligt. Virðið av sáttmálanum við Sovjet er munandi treytað av Noregssáttmálanum.

Russar og norðmenn hava felags ábyrgd av stórum portum av Barentshavinum, og har ber bert til at veidda í «forstáls» við báðar partar. Samráðingarnar mugu tí enda soleiðis, at tað verður eitt samlað úrslit, har báðir partar jætta eitt fiskimynstur, sum samanlagt loyvir at veidda kvoturnar frægest møguligt.

Hetta hevur heppnast toluliga undanfarin ár, og serliga seinnu árin hava hesir báðir sáttmálarnir havt ómetaliga stóran týdning.

Vit mettu, at teir fóru at fáa hendan týðning, tí keyptu vit nakað av sokallaðum pappirstoski og lodnu frá rossum, hóast misnøgðin við Sovjetsáttmálan — serliga tey fyrru árin — var rættuliga stór hjá sumnum.

«Fiskur kemur altíð aftur, har fiskur hevur verið», og var lítið til í sovjetpartinum av Barentshavinum, hevði tað týðning fyrri framtíðina at eiga fiskirættindi har, og tá fiskur kom aftur, stórar kvotur.

Hendan filosofin royndist rett, hóast sambandsmenn og aðrir ikki góðtóku hana.

Fiskur kom aftur, og saltfiskaveiðan har eysturi tók set rættuliga upp aftur.

## Løgdu kongin

Sitandi landsstýri hevur helst stórar framtíðarvónir til hendan partin av feroyskari veiðu síðan teir eru gingnir við til skerj-

ingar av rækjuveiðuna við Svalbard, hóast við Svalbard er frítt at taka upp nýggjan fiskiskap.

Her er farin fram ein politisk tæving, sum feroingar taptu. Okkara menn lögdu kongin beinanvegin, istaðin fyrri at fara undir at býta upp. Harvið góvu teir høvið frá sær til at hugsa seg um, og meta hvat bleiv eftir, tá uppbýtið varð fram.

Kongurin varð lagdur alt ov tíðliga.

— Eg skilji, at tú heldur, at skeiðt er atborið. Merkir hetta, at tit atkvøða ikki fyrri Noregssáttmálanum?

— Tað er ein torfø stóða, tí talan er um eitt land, sum vit leggja ómetaliga stóran dent á at hava sáttmála við.

Misnøgðin við skeivu framferðina kann helst bert sýnast uppá ein mátt, og hann er siini einasta vón um broyting.

Atkvøða nóg nógvir tingmenn ímóti, mugu samráðingarnar takast upp aftur av nýggjum.

## Ikki vísindaliga grundað

— Hvussu metir tú, at tað átti at verið farið fram?

— Kravið um avmarking í rækjuveiðuni er á ongan hátt vísindaliga grundað, og skuldu vit tí vist á, at tað var ógjørligt at góðtaka í fyrstu syftu, tí okkara politikkur hevur allastaðni verið, at vit gingu við til avmarkingarsaman við øðrum — tá vísindamenn kravdu slikar, men tá skuldu vit hava okkara part av samlaðu ásettu kvotuni.

Hetta er í stóran mun eydnast undanfarin ár.

Vit skuldu tí boðið okkum til at leggja fram alla okkara vitan um rækjustovnin, og boðið okkum til at sita saman við norðmonnum, russum, bulgarum, spaniolum og øllum, sum veiða rækjur við Svalbard, fyrri at finna fram til hvat hesir stovnar tola.

Tað hevur ikki verið

vanligt at rinda ein slikan politiskan pris fyrri sáttmálar, sum tann vit hava sæð ferð eftir ferð síðan hetta landsstýrið fekk samráðingarnar um hendi.

Dømini um avmarking í laksaveiðuni, ávísar avmarkingar í norsktum sjógv, lodnan í Eysturgrønlandi, lodnan í Barentshavinum, trolmeskarnar við Føroyar, sundurbýtið av Íslandskvotuni á Vestur- og Eysturland o.o. eru dømi um, at politiski prisurin er nógv hækkaður.

Vit eru ikki blindir fyrri, at norðmenn hava eitt politiskt amboð at trýsta okkum við, heldur ikki blindir fyrri, at teir kunnu oyðileggja okkum sovjetsáttmálan á sama hátt, sum EEC — eftir landsstýrisins frásøgn — í fjør oyðilegði, eina sáttmálanum óviðkomandi veiðu, laksaveiðuna.

Vit nokta heldur ikki, at tað at enda kundi verið neyðugt at gjørt ein sáttmála við Noreg, sum partvis goymdi óviðkomandi avmarkingar í sær.



Men áðrenn ein boygdi seg fyrri hesum, átti eitt munandi størri arbeiði verið gjørt fyrri at fingið eitt frægari úrslit.

## Fleiri umfør

Før ein í fyrstu syftu heim og tók samráðingarnar up við rækjumenn og við teir, sum varða av saltfiskaveiðuni, kundu fyrmunir og vansar betri verið avvegaðir áðrenn annað samráðingarnar.

Nógv tilfar um rækjuævintýrið í november og desember hevði eisini verið tókt.

Fekst heldur ikki sáttmáli hesa ferð, so mátti ein enn einaferð tala við vinnuna o.s.fr.

Kenni meg vísan í, at við hesi manngongd varð ikki talan um fimm skip, men um øll nýggju, og um eitt slíkt samband millum norska veiðu við Svalbard,

## Lagt til rættis: Jan Müller

at vit vuku okkum skipatal so hvørt norska talið vaks.

Við spildur nýggju vitanini um Svalbardsrækjurnar inni í myndini hevði helst borið til at skotið allar veruligar avmarkingar eini tvey ár fram. Ment að tykist, sum okkara menn lítið hava vitað um hvat fram er farið við Svalbard. Norðmenn hava helst heldur ikki vitað tað, s.íðan teir reistu eitt so ógrundað krav.

I øðrum lagi høvdu okkara veiðumenn kent seg sannførdar um, at teir høvdu verið við í leiki fyrri frægasta úrslitinum, sált um onkur avmarkingin at enda mátti góðtakast.

ir» hvørt samráðingarnar.

Her hevna «fortidens synder» — Dimmusyndirnar — seg á sitandi landsstýri, sum í fyrriaðalt ov tíðliga gjørdi sáttmála við EEC (hann kom í gildi sept. 1981), sum ifjor gjørdi ov skjótt av við Noreg og EEC og í ár var so brásið, at tað kutaði og fór frá reiðskapinum, hóast líkindi vóru at draga nakað enn.

## Nýggjar samráðingarnar

— Tú hevur lutikið í samráðingum við norðmenn og kennir teirra samráðingarnar. Er ikki ov seint at fara aftur til teirra og siga, at vit vilja hava ein annan sáttmála?

— Tað er torført at fáa samráðingarnar av nýggjum. Politiskt metir samgongan tað helst ov hersknan bita, og praktiskt er tað darvað av, at saltfiskatrolarnir og lodnuskipini eru farin í Barentshavið.

Ber teimum ikki til at veidda uppá sovjetiska kvotu, verður tað teimum dyrt.

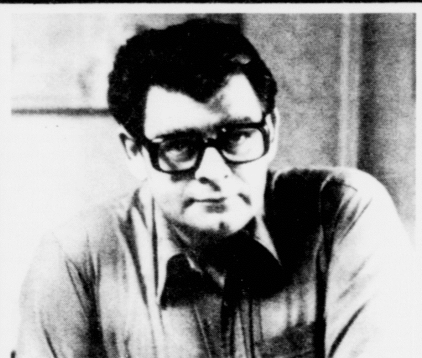
Kortini meti eg, at tað kundi verið gjørligt. Feldi lögtingið sáttmálan, varð einki annað at gera enn at taka upp samráðingarnar av nýggjum. Tey skip, sum við landsstýrisins loyvi eru farin, mugu so fáa serliga loysn (evt. endurgjald).

Vit standa veikari við vikjandi rækjunum eftir at samráðingarnar okkara hava góðtikið avmarkingar.

Men tó so, fall sáttmálin, so sóu norðmenn, at nakað álvarsligt var galið, kendu, at alverðin var

Framhald á síðu 12

## Prát við Atla



Við spildurnýggju vitanini um Svalbardsrækjurnar inni í myndini hevði helst borið til at skotið allar veruligar avmarkingar eini tvey ár fram. Men að tykist, sum um okkara menn lítið hava vitað um, hvat er farið fram við Svalbard. Norðmenn hava helst ikki vitað tað, síðan teir reistu eitt ógrundað krav

